



Februar 2010, številka 16

# POMURSKI MESEČNIK

Izdajatelj: Društvo za prepis znanja in informacij Vöter

## = Aktualno v Pomurju =

**Svečnična trgatev Radgonskih goric**

Družba Radgonske Gorice je v Policah nad Gornjo Radgono pripravila že 14. svečnično trgatev. Obrali so 500 trt sorte chardonnay, iz katerih so pridobili 50 l sladkega mošta. Sladkorna stopnja je presegla 220 Oechslejev, kar bo vino uvrstilo v suhi jagodni izbor.

Pridelali bodo Svečnično vino, ki je predikat najvišjega razreda. Tradicionalni dogodek vsako leto predstavlja tudi posebno priložnost za poglobitev prijateljskih odnosov s poslovnimi partnerji. Zbrane je ob dogodku pozdravil direktor Radgonskih goric Borut Cvetkovič, skozi degustacijo pa jih je popeljala enologinja Klavdija Topolovec. Letošnje trgatve pa se je udeležila tudi vinska kraljica Radgonsko kapelskega vinorodnega okoliša Janja Korošec, prisostvoval pa ji je tudi nepogrešljivi bog vina Dioniz.



Renata Zadavec

**Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Murska Sobota ob kulturnem prazniku**

Tokratni dogodek, ki so ga pripravili v Pokrajinski in študijski knjižnici v Murski Soboti, je bil namenjen počastitvi slovenskega kulturnega praznika, izvedli pa so ga v obliki potopisnega predavanja Znamenitosti Egipta, ki ga je pripravila članica društva Marinka Jerič.

Avtorica tokratnega predavanja Marinka Jerič gleda na kulturo kot zelo širok pojem, veliko ji pomeni in zato se je tudi odločila, da bo na takšen način, v obliki potopisnega predavanja, dodala svoj delček v mozaik praznovanja slovenskega kulturnega praznika. Zaradi omejenosti pri vidu so tokrat zbrani Egipt spoznavali na različne načine, tudi s pomočjo vonja Orienta preko svečk, dišečih palčk, z otipom, simbol Egipta so namreč piramide, čeprav v obliki makete, veliko pove tudi posoda in marsikateri ornamenti, ki jih je moč otipati. Vsem, ki pa jim je vid dan, so bili namenjeni čudoviti diapozitivi iz te mistične dežele.



Mirjana Ropoša

## = Mladi Pomurci =

**Podelitev priznanj najboljšim nevladnim organizacijam**

V Mladinskem centru Prlekije v Spodnjem Kamenščaku so tudi letos pripravili podelitev priznanj najboljšim mladinskim in nevladnim strukturam. Podelili so priznanja za najboljšo mladinsko in nevladno strukturo na območju občine Ljutomer, pa tudi na celotnem pomurskem območju v minulem letu. Zmagovalnima društvoma je predstavnica organizatorja Vita Suhadolnik izročila priznanje, praktično in knjižno darilo, čaka pa ju tudi finančna nagrada.

Najboljša mladinska struktura, nagrajena za svoje delo v letu 2009 na področju Pomurja, je Društvo za preprih znanja in informacij Vöter iz Murske Sobotice. Na področju ljutomerske občine pa so kot najboljše nagradili Turistično društvo Nočni pohodniki iz Precetinca.



V okviru tokratnega dogodka so se predstavili tudi ljudski pevci FANTJE OD MALE NEDELJE. Predstavili so se z bogatim repertoarjem, skupina ljubiteljskih ljudskih pevcev pa deluje že dvajset let pod vodstvom Ludvika Rudolfa st. Letos bodo zaradi izrednih prostovoljnih vlaganj v delo nominirani celo za naj slovenski prostovoljni projekt, torej bodo malonedeljski ljudski pevci po vsej



verjetnosti zapeli tudi na protokolarnem območju v Brdu pri Kranju. Vodja skupine je tudi avtor številnih pesmi, ki jih pevci zapojejo. Da je bilo dogajanje tega večera še bolj pestro, pa je poskrbel priznani okoljevarstvenik in generalni sekretar Zveze društev Moja Mura, Simon Balažic, ki je izvedel enourno multimedijško predstavitev Življenje ob Muri, ki jo je tudi sam pomagal realizirati. Na svečani proglasitvi pa je bil prisoten tudi poslanec, hkrati domači župan Franc Jurša.

Mirjana Ropoša

**Malčki rajajo za Pusta v vrtcu Murska Sobota**

Otroci se v današnjem času radi našemijo v živalske like ali priljubljenega junaka iz risank oziroma knjig. Po vaseh in ponekod tudi v mestih se našemljeni otroci sprehodijo od hiše do hiše in prosijo: »Ali imate kaj za pusta hrusta?« Ponavadi dobijo krofe ali flancate, ki jih ob pustu spečejo gospodinje.

Priprave na pustovanje se ponekod začnejo že zelo zgodaj. Otroci so polni navdušenja in pričakovanj. Vsak dan si izmislijo, kaj bi radi bili za maškare. S prijatelji se pogovarjajo in

dogovarjajo, v koga ali kaj se bodo prelevili to leto. Danes se je uspelo našemiti tudi mnogim otrokom iz vrtca v Murski Soboti. Obiskali smo namreč tri enote, Miške, Ringa Raja in na koncu še Urško.

Dorina Veldin

## = Kultura v Pomurju =

### Razstava Berlin - London - New York

V Fužinskem gradu, ki je pred nedavnim postal last Ministrstva za kulturo Republike Slovenije, je ministrica za kulturo Majda Širca odprla zanimivo razstavo z naslovom Berlin - London - New York. Na njej so predstavljena dela ustvarjalcev v kulturi, ki so lani bivali in ustvarjali v stanovanjih ministrstva za kulturo v Berlinu, Londonu in New Yorku.



Razstava v Fužinskem gradu je le delček bogatega mozaika obeležitve slovenskega kulturnega praznika. Umetniki, ki se predstavljajo na njem, so v minulem letu bivali v stanovanjih ministrstva v omenjenih treh mestih. Razpis je namenjen vsem posameznikom, ki na področju uprizoritvenih umetnosti, vizualnih umetnosti, arhitekture, oblikovanja, književnosti, glasbe, intermedijskih umetnosti in AV-kulture, esejistike, publicistike in kritike v medijih za področje kulture delujejo v slovenskem kulturnem prostoru.

Eden izmed razstavljavcev v okviru tokratne razstave prihaja tudi iz pokrajine ob Muri. V Londonu je v lanskem letu namreč imel priložnost ustvarjati tudi akademski slikar Mitja Ficko.

Borut Andrejek

### Predstavitve knjige Roberta Inhofa

Monografija avtorja Roberta Inhofa z naslovom „Notranje ravnanje“ obsega 228 strani, od tega je polovica v tekstovni obliki in posvečena umetnosti v Prekmurju s poudarkom na figuri Zdenka Huzjana. Zajema pa tudi 100 reprodukcij del Zdenka Huzjana iz obdobja zadnjih desetih let. Uvodni del je napisala Nataša Smolič, centralni del knjige pripada avtorju, zaključek ji daje sam Zdenko Huzjan s svojim pogledom na lastno delo.



Zdenko Huzjan je v soboški galeriji razstavljal najprej leta 1999, nato še leta 2008. Inhof ugotavlja, da so se Huzjanove figure interpretirale kot nezemeljske, kot nezemljani. Marsikomu umetnina pomeni zelo dosti, saj v njej kot gledalec velikokrat najde tudi samega sebe. Zdenko Huzjan pravi, da slike ne rabijo posebnih razlag, saj nastajajo na nezaveden način, torej jih ni smiselno racionalno opredeljevati. To navdušenje ga je prepričalo, da v zavesti človeka obstaja kotno bitje in da je nad nami neskončno globoko temno vesolje, ki nam ne nudi nobene psihične opore. Zato se zatekamo v zavetišča, kjer se čutimo varne, se skrčimo in zaščitimo sami sebe. Zdenko Huzjan, rojen v Lendavi, živi in ustvarja pa v Ljubljani, se že od samih začetkov svojega ustvarjanja ukvarja s tematiko človeške eksistence, minljivosti. To je postala njegova že skoraj obsesivna tema.

Renata Zadavec

## Predstavitev Zbornika soboškega muzeja

V soboškem gradu se je odvila predstavitev Zbornika soboškega muzeja 13–14 in publikacij, ki jih je pripravil in izdal Pokrajinski muzej Murska Sobota ter njegovi sodelavci v letu 2009. Predstavljen je bil najnovejši Zbornik soboškega muzeja, ki zajema pet sklopov: Razprave in članki, Gradiva, Poročila, Ocene in Kronologijo. Zadnji del je za bralce še posebej zanimiv, saj obsega dopolnjeno kronologijo mesta Murska Sobota z vsemi pomembnejšimi mejniki v razvoju.



Sicer sta pa za muzejske delavce bili minuli leti zelo aktivni, saj sta minili v znamenju obsežnega dela – velik del dejavnosti se je odvijal skozi pripravo gradiv za publikacije. Najpomembnejši dogodek v letu 2009 je po besedah direktorice Metke Fujs odprtje razstave Umetnine iz Prekmurja. Ob tem je izšel katalog k razstavi, ki ga je uredil avtor razstave dr. Janez Balažic. K muzejski zbirki je uvrščena tudi knjiga Podoba muzike, ki poskuša prikazati živopisano prekmursko zgodovino in kulturno izročilo. V tej publikaciji je zbrano kar 228 fotografij iz zbirke Jožeta Bakana iz Gančan, katere je zbiral vrsto let. Na predstavitvi je Jelka Pšajd predstavila publikacijo keramike goriških lončarjev pri čemer je dan poudarek na lončarju gospodu Hašaju, ki se zelo razlikoval od drugi goriških lončarjev, za njegovo delo je značilna izrazita poslikava. Na predstavitvi pa so prav tako predstavili, katera pomembna arheološka najdišča smo imeli priložnost spremljati v pomurski pokrajini.

Izkopavanja so potekala pod vodstvom Irene Šavel in Branka Kermana. Med pomembnejša dela spadata torej tudi knjigi o arheoloških izkopaninah, in sicer knjiga Pod Kotom – Jug pri Krogu in Gornje njive pri Dolgi vasi. Prvi del knjige obsega poglavja: uvod, geografski oris, intenzivni površinski pogled, metodologijo izkopavanja, prazgodovinsko obdobje, rimsko obdobje, srednjeveško obdobje, katalog struktur, sklep, analizo in literaturo. Drugi del obsega risbe sektorjev in gradivo z opisom. Na področju Gornjih njiv so v času od 24. oktobra do 6. decembra 1997 in od 10. marca do 11. aprila 1998 potekala arheološko zaščitena izkopavanja v velikosti 4400 m<sup>2</sup>. Ob izkopavanjih so ugotovili, da je najstarejša poselitev na tem območju segala v prazgodovino – v čas bakrene dobe.

V knjigi Pod Kotom je opisano arheološko najdišče, ki leži med potokoma Dobel in Mokoš, 3 km južno od Murske Sobote, med vasema Bakovci in Krog. Na tem območju je bilo odkritih 179 žarnih grobov. Odkrita je bila tudi zgodnj srednjeveška zemljanka, ki jo datiramo v čas druge polovice 6. in v prvo polovico 7. stoletja, gre pa tudi za čas prve slovanske poselitve naših krajev.

Mirjana Ropoša

## Ljudski pevci od Male Nedelje

Ljudsko petje je bilo in še naprej ostaja priljubljena oblika druženja. V Mali Nedelji že dvajset let prepevajo in razveseljujejo Fantje od Male Nedelje. Slovenski narod se ima že od nekdaj za dobre pevce. Naši predniki so si s pesmijo krajšali ure ob težkem vsakodnevnem delu, s petjem so si popestrili marsikateri praznik.

Ljudska pesem je skozi stoletja prehajala iz roda v rod, iz kraja v kraj. Sprva kar po ustnem izročilu, kasneje pa so nekatere izmed njih različni skladatelji zapisali tudi v obliki notnega zapisa. S pesmijo se ohranja kulturna dediščina naših prednikov, rodijo pa se tudi nove in nove pesmi, takšne, ki prihajajo iz globine iskrenih src preprostih Slovencev.

V Mali Nedelji že 20 let veselo prepevajo ljudski pevci, ki so se preprosto poimenovali Fantje od Male Nedelje. Njihov vodja je tudi zanimiv sogovornik, ki na preprost, skoraj ganljiv način opisuje, kaj mu je prinašalo življenje, povezano s pesmijo.

Življenje prinaša tako svetle kot manj svetle trenutke. Nekateri jih le nosimo v srcu, drugi jih zapišejo v spomin in opomin rodovom za nami. Nekateri pesmi govorijo o ljubezni, druge o trpljenju, tretje o naši prelepi domovini in njenih prebivalcev.



Mirjana Ropoša

## = Šunen le Romen - Prisluhnite Romom =

### Srečanje z novo vlado

Predstavniki Romov nadaljujejo s srečanji predstavnikov nove oblasti in z opozarjanjem na nerešene težave, s katerimi se srečujejo. Tako je 10. januarja predstavnike Sveta romske skupnosti in Zveze Romov Slovenije sprejel Jožef Školč, državni sekretar v kabinetu predsednika vlade. Predsednik Sveta romske skupnosti Jože Horvat –Muc je dejal, da so z obiskom predvsem želeli novo vlado opozoriti na tiste zakonske pravice in možnosti, ki se ne uresničujejo.

Med drugim še vedno ni pripravljen nacionalni program za Rome, ki bi bil podlaga tako za aktivnosti kot financiranje na področju zagotavljanja rešitev za težave romske skupnosti. Vlada tudi še ni imenovala vladne komisije za Rome.

Simona Ferčak

## Romi v EU

Romi so neločljiv del evropske civilizacije že več kot tisoč let. Po ocenah je danes v Evropi 10 do 12 milijonov Romov, kar pomeni, da so največja evropska etnična manjšina, prisotna v vseh 27 državah članicah EU.

Večina Romov je državljanov EU. Žal pa njihov obstoj zaznamujeta vztrajna diskriminacija in socialna izključenost. Na Rome prežijo grožnje revščine, nezaposlenosti, stereotipov in predsodkov.



Predsednik Zveze Romov Slovenije Jožek Horvat je ugotavljal, da je bilo v evropskem in slovenskem prostoru sprejetih že dovolj dokumentov in drugega gradiva, ki dajejo Romom možnost pozitivne integracije in kakovostnejšega življenja, a v praksi mnoge stvari še vedno potekajo brez njihovega vključevanja. Jožek Horvat je nekdanjemu slovenskemu predsedniku Milanu Kučanu na konferenci v imenu Zveze Romov Slovenije izročil plaketo za izjemen prispevek na področju pravne ureditve položaja romske manjšine v Sloveniji.

Dorina Veldin

## = Zdravje duha in telesa =

### Mursko - dravske kolesarske poti

V petek so v Pomurskem akademskem centru v Murski Soboti slovesno podpisali sporazum o partnerstvu v projektu Mursko-dravske kolesarske poti v skupni vrednosti 1,8 milijona evrov, od tega bo skoraj 1,5 milijona sofinancirano iz novega pravnega in finančnega instrumenta predpristopne pomoči Evropske unije IPA.



Vodilni partner v projektu, ki traja od 1. avgusta 2009 do 31. marca 2012, je Regionalna razvojna agencija Mura, med devetimi partnerji jih je pet iz varaždinske in čakovske županije, med pridruženimi partnerji je devet pomurskih občin in ena iz Madžarske. Rezultat projekta bo atraktivna transverzalna kolesarska pot, ki naj bi postala blagovna znamka in magnet za kolesarje, ki preferirajo dolge ture; na levem bregu Mure bi se v Gederovcih priključila na avstrijsko pot in potekala do Madžarske, na desnem bregu Mure pa bi iz Apač ali Cmureka vodila do Razkrižja in se tam priključila na hrvaško transverzalo. Pri projektu pa bi vključili tudi druge turistične produkte, hkrati pa bi naj projekt spodbujal turistični in ekonomski razvoj območja ob Muri in Dravi.

Simona Ferčak

## Teden boja proti raku

Rak je skupno ime za več kot 200 malignih obolenj in je med vzroki smrti na drugem mestu, takoj za boleznimi srca in ožilja.

Po podatkih Mednarodne agencije za raziskovanje raka so po svetu najpogostejši raki pljuč, debelega črevesa in danke, želodca in jeter, v Sloveniji pa raki debelega črevesa, danke, pljuč in dojk, pri moških pa je vse več primerov raka prostate. Slovensko društvo za boj proti raku združuje enajst društev, ki bodo skupaj z zdravstvenimi inštitucijami v tednu boja proti raku pripravili vrsto aktivnosti. Podobno bo tudi v Pomurju, nosilca aktivnosti pa sta regijsko društvo za boj proti raku in Zavod za zdravstveno varstvo Murska Sobota. Temeljno sporočilo tedna boja proti raku pa je zelo preprosto: vsak med nami je dolžan v največji možni meri skrbeti za svoje zdravje, in kar veliko vrst raka lahko odkrijemo zgodaj in jih uspešno zdravimo, je prepričana medicinska stroka.

Boris Cipot

**= Za okolje =**

## Pohod "Ob Muri za Muro"

Pohod, poimenovan Ob reki Muri za Muro, je letos potekal že enajstič. Organizator pohoda je društvo Tabrih. Pohoda v krasnem zimskem vzdušju, skoraj idili, se je udeležilo okoli 400 pohodnikov iz 4 držav. Namen pohoda je opominjati na ogroženost naše naravne in kulturne dediščine in želja, da Mura še naprej ostane neokrnjena, kot je sedaj.



Po nagovoru sodelujočih s strani predstavnikov Mednarodnega komiteja za ohranitev Mure in predstavniki gostov iz Avstrije, Hrvaške, Madžarske in Slovenije, se je pohod lahko pričel. Pot je bila dolga devet kilometrov, sam pohod je trajal tri ure. Pričel se je na Moti, potekal ob Muri do Melinec, Bistrice in nazaj do Mote. Pohoda so se udeležili tudi predstavniki različnih okoljevarstvenih organizacij ter priznani okoljevarstveniki. Med udeleženci je bilo veliko predstavnikov društev, ki so se pred nedavnim povezala v Zvezo Moja Mura.

Tema letošnjega dneva mokrišč je Ohranjanje mokrišč - odgovor na podnebne spremembe. V Sloveniji so mokrišča precej okrnjena in skrčena. Nekatera so v preteklosti celo želeli zasuti, druga so bolj ali manj "uspešno" izsušili, nekatera pa onesnažili ali jih celo potopili. Slovenija je leta 2000 s pomočjo Ramsarske konvencije kot mokrišče določila 3525 lokacij, ki pokrivajo 35.650 hektarjev površine. Naša mokrišča so številna in raznovrstna, a majhna in zelo občutljiva za spremembe. Naj takšna tudi ostanejo.

Anita Vajda

## Predavanje o ptičih Duplarjih

Na predavanju o ptičih duplarjih v Sloveniji in v Pomurju ste lahko izvedeli marsikaj zanimivega in sicer katere vrste ptic uvrščamo med duplarje, kako pomembna je njihova vloga v naravi in še marsikatero zanimivost.

V Sloveniji gnezdi okrog 200 vrst ptic. Med njimi jih je kar 163 uvrščenih na Rdeči seznam ptičev gnezdilcev, kar pomeni, da so tako ali drugače ogrožene. Nekatere med njimi so celo na pragu izumrtja, nekaj gnezdilc pa je pri nas že izginilo. Namen delovanja DOPPS je varovanje ptic in njihovih habitatov, kar uresničujemo z naravovarstvenim delom, raziskovanjem, izobraževanjem, izdajateljstvom, popularizacijo in sodelovanjem. Predavanje pa se navezuje med drugim tudi na izlet v poplavnih gozdovih Mure, kjer bodo tudi, če bodo imeli srečo spoznali nekaj duplarjev. Z razvitim odnosom do narave bomo pred posegom vanjo pomislili, kakšno škodo ji bomo s tem prizadejali. Opazili bomo nevarnosti. Če se slučajno pojavi namera velikega uničenja narave, na primer gradnja hidroelektrarn na Muri, se bomo kot državljani, ki jim ni vseeno za našo naravno dediščino posegu tudi zoperstavili. Vsak po svojih močeh, a pomislimo kaj lahko dosežemo, če energijo združimo.



Medtem ko je naravno izumiranje vrst povsem sprejemljivo in pomemben del evolucije, je izumiranje zaradi človekovih posegov v naravo nedopustno. Biodiverziteteta je vrednota sama po sebi in jo je potrebno ohraniti. Ne le zaradi nje same, temveč tudi zaradi nas. Prav nobenega dvoma ni, da je za ogroženost in izumiranje ptic danes kriv človek. Zato je povsem moralno, da pticam pomagamo.

Dorina Veldin

## = Podjetništvo in gospodarstvo =

### Posvet na temo "Socialno podjetništvo - prispevek k razvoju Pomurja"

Posvet je pripravil „Panonski forum“, kajti ena izmed priorit, zapisanih v predlogu Programa spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije 2010 – 2015, je tudi socialno podjetništvo. Ustrezno zakonodajo o socialnem podjetništvu in predlog zakona je prav v Murski Soboti prvič javno predstavila poslanka Andreja Črnak – Meglič, sicer strokovnjakinja s področja nevladnih organizacij.

V začetku je ideja o zakonu o socialnem podjetništvu ostajala bolj v ozadju, pozneje so ugotovili, da je potreben širok statusni zakon, ki bo razvijal ključne mehanizme, na katerih se bo socialno podjetništvo lahko razvijalo. Predlog zakona je izdelan po tako imenovanem odprtem modelu, torej se lahko socialna podjetja ukvarjajo z družbeno koristnimi dejavnostmi ali katerokoli tržno

dejavnostjo, vendar mora podjetje, da pridobi status socialnega podjetja, izpolnjevati določene pogoje. Glavni cilj je opravljanje dejavnosti in ne dobiček, zaslužek je namenjen izključno delovanju podjetja in širjenju dejavnosti, nikakor ne delitvi. Med 60 in 70 odstotkov prihodkov naj bi podjetje pridobilo s tržno dejavnostjo. Prav tako ni pomemben pravni status organizacije, temveč to, da spoštuje temeljna načela socialnega podjetništva. Zaposleni naj bi bili ljudje iz ranljivih skupin; poleg invalidov še dolgotrajno brezposelni, iskalci prve zaposlitve, starejši od 55 let, mlade brez izobrazbe ter Romi. Prednost socialnega podjetništva so še davčne olajšave, prednost pri javnih naročilih ter posebne vzpodbude za zaposlitev ljudi iz ranljivih skupin. Svoj delež pri izvajanju zakona bo preko v ta namen razvite službe prispevalo tudi Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

Poleg Andreje Črnak Meglič sta na posvetu sodelovala še Vida Kokalj, pravnica z Ministrstva za notranje zadeve ter Robert Drobnič z vladne službe za lokalno samoupravo in regionalno politiko. V programu spodbujanja konkurenčnosti je za socialno podjetništvo namenjeno 2 milijona €, na kakšne razpise in kdaj pa se bo moč prijavljati, ta čas še ni znano. Zagotovo pa bodo vzpodbujali pilotne projekte, h katerim bodo privabili tudi mlade iz družboslovnih smeri. Pozitivno pa je tudi to, da naj bi v okviru socialnega podjetništva v prihodnjih letih zaposlitev dobilo vsaj 500 ljudi. Goran Milošević, gostitelj posveta, je prepričan, da lahko s sistemsko ureditvijo socialnega področja v Sloveniji v znatni meri izboljšamo družbenoekonomski položaj ljudi, ki so jih procesi globalizacije in trenutna gospodarska kriza odrinili na družbeni rob.



Mirjana Ropoša

## Kupujmo Pomursko

V večnamenskem središču v poslovnem centru Pomurje so pred dnevi predstavili projekt pod imenom Kupujmo pomursko. Namen projekta je vzpodbujati razvoj kmetijstva in promocijo zdravega in okolju prijaznejšega načina življenja.

Projekt je nastal v partnerskem sodelovanju velenjske Ere s Kmetijsko gozdarskim zavodom Murska Sobota in Centrom za zdravje in razvoj Murska Sobota z namenom večjega osveščanja ljudi glede zdrave, ekološko pridelane hrane, ter omogočanja lažjega dostopa do avtohtonih izdelkov pomurskih ekoloških kmetij z lastno paleto izdelkov. V centrih zvestim uporabnikom ponujajo širok asortima lastnih in številnih zastopniških blagovnih znamk visoke kakovosti po najnižjih - Good - cenah ter zagotavljamo bogato ponudbo Top storitev.



Projekt Kupujmo Pomursko združuje pomurske kmetovalce, predelovalce in strokovnjake, z željo po ohranjanju pomurskih avtohtonih kultur in izdelkov ter težnjo po razvoju pomurskega podeželja.

Dorina Veldin

## = Izobraževanje v Pomurju =

### Nasilje na Srednji Ekonomski šoli Murska Sobota

Nasilje v šolah, osnovnih in srednjih ni redek problem in z njim se zelo pogosto srečujejo tako dijaki kot učitelji. Pojavlja se v različnih oblikah v obliki verbalnega nasilja pa tudi fizičnega nasilja. Pogosteje se srečamo z nasiljem med dijaki samimi, v obliki medsebojnih obračunavanj redkeje pa slišimo o nasilju profesorja nad dijakom o čemer smo imeli priložnost brati in slišati.

Tokrat se je dogodilo na Ekonomski šoli Murska Sobota, pa vendar se je v ozadju razvila neka druga zgodba. Anonimno pismo, ki je pisalo o domnevnem nasilju profesorja nad dijakom, je tako dobilo svoj epilog. Noben kolektiv ni imun pred nesoglasji v njem samem, tako so se lomila kopja tudi v kolektivu Ekonomske šole, a žal čez pleča po mnenju večine odličnega profesorja. Svojo odličnost lahko Ekonomska šola nedvomno pokaže z raznimi dosežki. Državno tožilstvo iz Murske Sobotice je zavrglo ovadbo proti profesorju murskosoboške ekonomske šole Zlatku Jakovljeviču, ki je bil ovaden zaradi nasilništva. »Za obtožbami stoji nekdo od zaposlenih, ki je šolo ob njeni



obletnici želel prikazati v slabi luči,« je na novinarski konferenci, dejal ravnatelj šole Darko Petrijan. Profesor Zlatko Jakovljevič ni zanikal, da je povzdignil glas nad dijakom, ker le ta ni zmožal učne discipline ter je med poukom telefoniral, zato so padle grobe besede in je dijaka pospremil iz učilnice. Vendar sta svoj spor zgladila, kot profesor pa se je dijaku tudi opravičil. »Afera o očrnitvi te šole se je zlomila na mojih plečih. To ni moja zgodba,« je dodal Jakovljevič. Kot je še povedal, je šlo za običajni konflikt: »Ker je dijak motil učni proces, sem ga

prosil, da zapusti razred. Temu se je uprl«. Očrtnjen ugled in zlomljeno osebno dostojanstvo je težko rehabilitirati. Ravnatelj Srednje ekonomske šole in Gimnazije Darko Petrijan je še dejal »Vemo, kdo je avtor pisma, zato sem Zlatku predlagal, da ga lahko civilno toži za pretrpljene bolečine ob časopisnih objavah o anonimki«. Direktor šole Beno Klemenčič je pripomnil, da je šola edini zavod v Pomurju in eden redkih v Sloveniji, ki lahko ponuja programe od srednješolskega izobraževanja do visokošolskega; od jeseni pa bo mogoče opravljati tudi strokovni magistrerij, kot smo že lahko slišali.

Mirjana Ropoša

## Mednarodni posvet na osnovni šoli Franceta Prešerna Črenšovci

Avtonomija šole je aktualna tema za vse sodelujoče v vzgojno-izobraževalnem procesu – za učitelje, ravnatelje, svetovalne delavce, učence, starše, strokovno javnost in za ustanovitelje.

Mednarodnega strokovnega posveta se je med drugim udeležila tudi dr. Natalija Komljanc, strokovna direktorica Zavoda republike Slovenije za šolstvo, katera je spregovorila o obči strategiji razvoja celega človeka vseživljenjskem učenju. Tibor Penzes, ravnatelj Združenega izobraževalnega zavoda Monošter pa je na mednarodnem posvetu spregovoril o razvoju izobraževalne politike v zadnjem obdobju v Monoštru. Med drugim so poleg posveta pripravili tudi bogat program, kjer so se predstavili učenci iz osnovne šole Franceta Prešerna Črenšovci.

Dorina Veldin



**Podatki o izdajatelju časopisa „POMURSKI MESEČNIK“:**

Društvo za prepriž znanja in informacij VÖTER, nevladna organizacija  
Gregorčičeva ulica 6, 9000 Murska Sobota

Predsednica društva: Mirjana Ropoša  
Odgovorna urednica: Renata Zadravec

telefon: 02/ 521 30 30  
fax: 02/ 521 30 31  
gsm: 051 38 77 77

davčna številka: 10688366  
matična številka: 1394711

TRR odprt pri Raiffeisen Banka d.d., PE M. Sobota: 24900-9050115293  
Društvo za prepriž znanja in informacij VÖTER  
Gregorčičeva ulica 6, 9000 Murska Sobota

Izdajo spletnega časopisa „POMURSKI MESEČNIK“ sofinancira



k, u, l, t, u, r, a • • •  
republika slovenija  
ministrstvo za kulturo

